

Sygn. akt VII U 352/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Danuta Dadej-Więsyk

Protokolant sekr. sąd. Katarzyna Trafisz

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2015 roku w Lublinie

sprawy A. G. (1)

z udziałem zainteresowanej J. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania A. G. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 14 stycznia 2015 roku znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, że J. O. jako pracownik podlega u płatnika składek A. G. (1) obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia 4 sierpnia 2014 roku.

Sygn. akt VII U 352/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 stycznia 2015 roku, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442 ze zm.) oraz art. 83 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 roku, poz. 121 zez m.) stwierdził, że J. O. jako pracownik u płatnika składek A. G. (1), nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 4 sierpnia 2014 roku. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał na takie okoliczności jak brak potwierdzenia realizacji zadań nałożonych na ubezpieczoną, wynikających z zakresu obowiązków i ustalonego stanowiska pracy, brak wykazania wiarygodnych okoliczności uzasadniających konieczność zatrudnienia J. O. oraz nie zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych innego pracownika, który miałby za zadanie zastępować ubezpieczoną w czasie absencji, równoczesne pozostawanie przez ubezpieczoną w zatrudnieniu i innego pracodawcy, również w pełnym wymiarze czasu pracy, zgłoszenie pozostałych zatrudnionych u płatnika pracowników do ubezpieczeń społecznych ze znacznie niższym wynagrodzeniem od wynagrodzenia ubezpieczonej, zaleganie przez płatnika składek z opłatą składek na ubezpieczenia w znacznej wysokości, uprzednie zatrudnienie ubezpieczonej u płatnika w niepełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem niższym od minimalnego oraz pokrewieństwo ubezpieczonej z pracodawcą usprawiedliwiają twierdzenie, że zawartą pomiędzy J. O. a płatnikiem składek A. G. (1)

umowę o pracę cechuje pozorność, która to umowa jako nieważna nie wywołała zamierzonego skutku w postaci objęcia pracowniczym ubezpieczeniem społecznym (decyzja – akta rentowe).

W odwołaniu A. G. (1), płatnik składek, nie zgodziła się ze wskazaną decyzją, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie, że J. O. jako pracownik u płatnika składek A. G. (1), podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 4 sierpnia 2014 roku i ma prawo do otrzymywania świadczeń z tytułu podlegania tym ubezpieczeniom. W uzasadnieniu A. G. (1) podniosła, że przedłożone przez nią w postępowaniu przed organem dokumenty w postaci raportów z nadzoru nad systemem zarządzania wdrożonym w Laboratorium (...) w strukturze Centrum(...)za miesiące sierpień, wrzesień i października 2014 roku oraz pisma dotyczącego powołania audytora w osobie ubezpieczonej, planu audytu wewnętrznego nr (...) opracowanego przez ubezpieczoną, raportu z audytu wewnętrznego przeprowadzonego przez ubezpieczoną w okresie od dnia 12 sierpnia 2014 roku do dnia 13 sierpnia 2014 roku opracowany w dniu 14 sierpnia 2014 roku i karty działań zapobiegawczych nr(...), dokumentujących podjęcie przez laboratorium działań zapobiegawczych w wyniku stwierdzonych podczas audytu i opisanych w raporcie spostrzeżeń audytora w osobie ubezpieczonej, jednoznacznie potwierdzają okoliczność wykonywania przez J. O. pracy zadań wynikających z zakresu obowiązków i ustalonego stanowiska pracy w zakresie nadzoru nad pracą podległych pracowników działu laboratorium, sprawdzania opracowań dla klientów i dokumentacji laboratorium pod kątem systemu jakości oraz wykonywania audytów jakościowych w laboratorium, które na co zwróciła uwagę odwołująca, nie odbiegały od typowego zakresu obowiązków dla stanowiska pracy w kraju zajmowanego przez ubezpieczoną. Nadto A. G. (1) wskazał, że wyniki pracy ubezpieczonej zostały zaprezentowane podczas audytu akredytacyjnego Polskiego Centrum Akredytacji trwającego w okresie od dnia 26 stycznia 2015 roku do dnia 27 stycznia 2015 roku, poprzez przedłożenie dokumentów potwierdzających spełnienie przez podmiot zatrudniający wymagań normy (...). Odnosząc się do zarzutu braku konieczności zatrudnienia ubezpieczonej płatnik składek podniosła okoliczność nałożenia na podmiot zatrudniający przez normę (...) obowiązków posiadania kierownika ds. jakości oraz przeprowadzania przez niego audytów wewnętrznych, w celu utrzymania i akredytowania systemu zarządzania zgodnego z wymaganiami tej normy oraz zwiększenie się ilości zleceń klientów, co spowodowało również konieczność zgłoszenia do ubezpieczeń w lipcu 2014 roku Ł. D.. Odnosząc się do okoliczności niezatrudnienia innego pracownika w czasie absencji ubezpieczonej A. G. (1) podniosła, że fakt ten nie wynikał z barku zapotrzebowania na pracę w tym zakresie lecz z faktu nie sprawdzenia się przez dwie zatrudnione stażystki i ostatecznego przejęcia wykonywania obowiązków ubezpieczonej przez odwołującą, co było możliwe w ocenie płatnika jedynie z uwagi na przygotowanie przez J. O. pełnej dokumentacji systemu jakości co do audytu jak również wszystkich nowych procedur do rozszerzenia akredytacji laboratorium o nowy czynnik, tj. hałas do środowiska. Odwołująca podniosła również w tym zakresie okoliczność zamiaru zatrudnienia na stanowisko ubezpieczonej nowego stażysty z uwagi na brak możliwości sprostania wymaganiom finansowym pracownik z pełnymi kwalifikacjami z ogłoszenia, którego średnia płaca dla województwa (...) wynosi około 6000 złotych. Odnosząc się do zarzutu braku możliwości pogodzenia przez ubezpieczoną pracy na dwóch etatach w pełnym wymiarze czasu pracy odwołująca podniosła, że o zakwestionowanej przez organ rentowy okoliczności przesądzał fakt rozliczania J. O. nie z ilości przepracowanych godzin lecz z realizowanych zadań. Nadto odwołująca podniosła, że ubezpieczona nie pracował w godzinach nadliczbowych, czego samo przez się nie powoduje okoliczność zatrudnienia na dwóch etatach równocześnie. A. G. (1) odniosła się również do podniesionego przez organ rentowy zachodzącego między nią a ubezpieczoną pokrewieństwa, podnosząc brak zakazu w tym zakresie obowiązującego oraz fakt że firmy rodzinne to najlepiej prosperujące podmioty gospodarcze w kraju (odwołanie – k. 2 – 6v. akt sądowych).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, podnosząc argumenty które legły u podstaw zaskarżonej decyzji oraz nadto, że zadaniowy czas pracy ubezpieczonej powoduje wyłącznie ze struktury stosunku prawnego element podporządkowania, niezbędny dla istnienia stosunku pracy, co zdaniem Zakładu wskazuje na to, że J. O. mogła wykonywać pracę w ramach umowy zlecenia lub o dzieło, które w stosunku do tego pracownika nie rodzą obowiązku ubezpieczeń społecznych z uwagi na jej równoległy stosunek pracy z (...). Dodatkowo organ rentowy podniósł, że płatnik składek, prowadząca działalność gospodarczą przed 1999 rokiem, nie wykazał który z pracowników wcześniej wykonywał czynności audytora, co zdaniem Zakładu świadczy o tym, że pracodawca ubezpieczonej mógł samodzielnie wykonywać wszelkie czynności w tym zakresie lub zatrudniał inne osoby na

podstawie umów o dzieło lub zlecenia, których nie zgłaszał do ubezpieczeń społecznych (odpowiedź na odwołanie – k. 7 – 8 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

J. O. – zwana w dalszej części ubezpieczoną, legitymuje się wykształceniem wyższym magisterskim w związku z uzyskaniem w dniu (...) roku tytułu zawodowego magistra biotechnologii. Ukończyła również w (...) dwusemestralne studia podyplomowe w zakresie „Europejskiego Menadżera Jakości”.

W okresie od dnia 1 marca 2013 roku do dnia 21 maja 2013 roku na podstawie umowy o pracę w wymiarze 1/10 etatu w ramach zadaniowego czasu pracy na stanowisku kierownika ds. jakości J. O. świadczyła pracę na rzecz A. G. (1) – zwana w dalszej części płatnikiem składek, prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych pod firmą Centrum Usług Ochrony Pracy i (...). Okoliczność zatrudnienia była usprawiedliwiona problemami zdrowotnymi płatnika składek, matki ubezpieczonej, oraz potrzebami związanymi z koniecznością realizacji dodatkowych zadań wyznaczonych przez Polskie Centrum Akredytacji.

Następnie w dniu 4 sierpnia 2014 roku ubezpieczona oraz płatnik składek zawarły umowę o pracę na czas nieokreślony, stanowiącą podstawę świadczenia pracy przez ubezpieczoną na rzecz płatnika składek w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierownika ds. jakości w ramach zadaniowego systemu czasu pracy w Laboratorium (...) w L. przy ul. (...) w L., miejscu zamieszkania i innych miejsca bez potrzeby przebywania w siedzibie pracodawcy za wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 3850,00 złotych od dnia zawarcia umowy. Zawarcie wskazanej umowy było uzasadnione zamiarem przeprowadzenia przez Polskie Centrum Akredytacji na początku 2015 roku audytu związanego z mikroklimatem, hałasem i hałasem dla środowiska jako nową cechę oraz rozszerzeniem zakresu akredytacji o hałas dla środowiska. Wobec tego, że przed dniem 4 sierpnia 2014 roku obowiązki w zakresie nadzorowania systemu jakości wykonywała płatnik składek jako kierownik laboratorium oraz że w 2014 roku płatnik składek pozyskał zlecenie na obsługę 23 jednostek w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, całość obowiązku w zakresie kontroli jakości przejęła ubezpieczona.

Strony umowy postanowił, że do obowiązków ubezpieczonej należeć będzie nadzór nad podległymi pracownikami działu laboratorium, udział w szkoleniach i seminariach dotyczących kształtowania i funkcjonowania systemu utrzymania jakości w laboratorium, wyjazdy do klientów i ich ankietowanie, obsługa komputera i programów biurowych takich jak W., E., P. oraz innych niezbędnych do wykonywania powierzonej pracy, prowadzenie dokumentacji według obiegu dokumentów oraz wzorów obowiązujących u pracodawcy, prowadzenie księgi jakości laboratorium oraz jej aktualizacja na bieżąco, sprawdzanie opracowań dla klientów oraz dokumentacji laboratorium pod kątem systemu jakości, wykonywanie audytów jakościowych w laboratorium oraz udział w audytach Polskiego Centrum Akredytacji dotyczących akredytacji laboratorium.

Pracownicy Laboratorium (...), w którego ramach struktury organizacyjnej funkcjonowała ubezpieczona w związku z zatrudnieniem w dniu 4 sierpnia 2014 roku, zajmują się wykonywaniem pomiarów badań środowiska na rzecz klientów. W ciągu jednego roku wykonują od 400 do 500 opracowań w tym zakresie. W okresie objętym sporem w laboratorium było zatrudnionych 5 pracowników, tj. kierownik laboratorium (...), zastępca kierownika A. G. (2), specjalista ds. pomiarów O. Ż., specjalista ds. pomiarów E. K. i młodszy specjalista Ł. D. oraz ubezpieczona. Zatrudnieni pracownicy podlegali kierownikowi laboratorium oraz ubezpieczonej w zakresie funkcjonowania systemu zarządzania. Ubezpieczona zajmowała się wykonywaniem planu audytu wewnętrznego, co miało miejsce w dniu 6 sierpnia 2014 roku oraz przeprowadzeniem tego audytu w okresie od dnia 12 sierpnia 2014 roku do dnia 13 sierpnia 2014 roku. W związku z przeprowadzonym audytem ubezpieczona sporządziła w dniu 14 sierpnia 2014 roku raport. Realizowała również obowiązki związane z przygotowaniem dokumentacji systemu zarządzania pod kątem spełniania wymogów norm i bieżącym nadzorowaniem funkcjonowania tego systemu w ramach którego zajmowała się sprawdzaniem bieżącej dokumentacji w postaci formularzy, sporządzanej przez pracowników laboratorium, co do obsługi systemu w odniesieniu do konkretnych zleceń. Ubezpieczona zajmowała się również przeglądaniem

dokumentacji w postaci protokołów z wykonanych badań w ramach czego wrywkowo sprawdzała wyliczenia pod kątem zasad systemu. Zajmowała się również sprawdzeniem sprawozdań pod kątem zgodności z szablonem sprawozdania jaki wynikał z systemu. Nadto przeglądała dokumentację związaną z polityką jakości, tj. księgę jakości, zgłaszając na bieżąco stwierdzone nieprawidłowości pracownikom O. Ż. oraz E. K.. W ramach wykonywanych obowiązków ubezpieczona zajmowała się nadto nadzorem nad określoną dokumentacją systemową i dokumentacją sporządzoną już dla klienta oraz dokumentacją prowadzoną w laboratorium, związaną z wykonywanymi badaniami. Przygotowywała również wspólnie z O. Ż. i E. K. dokumentację dotyczącą przygotowania i wykonywania badania w terenie. Nadzorowała nadto zakup nowego wyposażenia do laboratorium, związanego z pomiarem hałasu dla środowiska, tj. miernika, stacji pogodowej oraz dalmierza, w ramach którego wyszukała wskazane urządzenia. W związku z dokonaniem zakupu ubezpieczona założyła księgi (...) poszczególnych czynników, dokumentując pracę wyposażenia i instalacji oraz nadzorowała te księgi. Nadto sprawdzała poprawność zapisów w formularzach dokonywanych w celu monitorowania pracy wskazanych urządzeń z uwagi na konieczność przedstawiania danych z tego zakresu do audytu. Wykonała nadto program audytów wewnętrznych na 2015 rok. Uczestniczyła również w ustalaniu działań korygujących. W ramach przygotowania dokumentacji systemu zarządzania pod kątem spełniania wymogów norm w związku z rozszerzeniem zakresu akredytacji o nowy czynnik hałasu dla środowiska ubezpieczona rozszerzyła dokumentację systemową w tym zakresie, która została przesłana do Polskiego Centrum Akredytacji wraz z wnioskiem akredytowanym. W okresie od dnia 26 stycznia 2015 roku do dnia 27 stycznia 2015 roku w Laboratorium (...) została przeprowadzona przez przedstawiciela Polskiego Centrum Akredytacyjnego ocena w nadzorze z rozszerzeniem i uaktualnieniem zakresu akredytacji zakończona pozytywnym wnioskowaniem o rozszerzenie zakresu akredytacji między innymi o metodę pomiaru hałasu pochodzącego od instalacji, urządzeń przemysłowych lub zakładów przemysłowych.

Opisane obowiązki ubezpieczona wykonywała w pokoju biurowym w którym pracują również E. K. i O. Ż. w lokalu w którym mieści się laboratorium przy ul. (...) w L. w ramach zadaniowego systemu czasu pracy popołudniami, rozpoczynając pracę od godziny około 16.00 do godziny 22, 23.00 oraz w weekendy w godzinach porannych, jak również w domu. W ramach potwierdzenia przystąpienia do świadczenia pracy ubezpieczona podpisywała listę obecności, nie ewidencjonowała natomiast godzin faktycznie świadczonej pracy, z uwagi na to, że czas pracy w wymiarze obowiązującej czasowej normy pracy nie był rozliczny. Natomiast płatnik składek sprawował kontrolę nad pracą ubezpieczonej poprzez możliwość dokonania oceny jej pracy na podstawie przedkładanych przez ubezpieczoną comiesięcznych raportów, zawierających zestawienie wykonanych czynności. Wskazane raporty sporządziła ubezpieczona w dniu 29 sierpnia 2014 roku, 30 września 2014 roku oraz 17 października 2014 roku. Nadto płatnik składek często przebywał po godzinie 16.00 w lokalu w którym znajduje się pokój biurowy, ponieważ znajduje się w budynku w którym mieszka płatnik składek. Jest to kamienica z dwoma mieszkaniami, a na parterze i podpiwniczeniu znajdują się pomieszczenia wykorzystywane do prowadzenia działalności.

We wskazanych okolicznościach w sierpniu 2014 roku ubezpieczona świadczyła pracę w dniach od 4 do 6, 9, od 11 do 14, od 18 do 23, 25, od 27 do 28 oraz 30, we wrześniu 2014 roku od 1 do 2, od 4 do 6, od 9 do 11, 13, od 15 do 16, od 18 do 19, od 22 do 23 oraz od 26 do 28 a w październiku 2014 roku od 1 do 2, 4, 6, od 8 do 9, 11, od 13 do 15 oraz od 17 do 18. Natomiast od dnia 20 października 2014 roku ubezpieczona nie świadczyła pracy w związku z niezdolnością do pracy. Po tym dniu wykonywanie obowiązków związanych z nadzorem nad systemem jakości przejęła płatnik składek oraz jej syn A. G. (2). Za okres od dnia 4 sierpnia 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku ubezpieczona otrzymała wynagrodzenie w wysokości 2615,01 złotych netto, za okres od dnia 1 września 2014 roku do dnia 30 września 2014 roku w wysokości 2749,17 złotych netto a za okres od dnia 1 października 2014 roku do dnia 31 października 2014 roku w wysokości 2721,93 złotych netto.

Równocześnie od dnia 13 października 2008 roku ubezpieczona pozostaje w zatrudnieniu w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. (uprzednio (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L.), w okresie objętym sporem na stanowisku managera ds. total safety. Obowiązki pracownicze związane z zarządzaniem bezpieczeństwem żywności wykonywała od godziny 7 bądź 8 przez 8 godzin w budynku siedziby spółki przy ul. (...) w L..

(pismo PCA – k. 19 a.s.; zakres akredytacji – k. 20 – 23 a.s.; kopia dyplomu, kopia świadectwa ukończenia studiów podyplomowych, umowy o pracę, świadectwo pracy, zakres obowiązków, miesięczne karty ewidencji czasu pracy, listy płac - akta osobowe – k. 27 a.s.; wykaz Spółdzielni objętych obsługą służby bhp – k. 44 – 44v. a.s.; program audytu wewnętrznego na 2015 rok – k. 45 – 48 a.s.; raport z oceny Polskiego Centrum Akredytacji – k. 49 – 54 a.s.; umowa o pracę oraz aneksy do umowy – akta osobowe – k. 63 a.s.; raporty – k. 19 – 21 a.r.; karta działań zapobiegawczych – k. 22 – 23 a.r.; plan audytu wewnętrznego – k. 25 a.r.; raport z audytu wraz z załącznikami – k. 26 – 33 a.r.; zeznania płatnika składek A. G. (1) – k. 56v. – 57v., 76v. – 77 a.s.; zeznania zainteresowanej J. O. – k. 55v. – 56v., 77 – 77v. a.s.; zeznania świadka A. G. (2) – k. 72v. – 74v. a.s.; zeznania świadka O. Ż. – k. 74v. – 75v. a.s.; zeznania świadka E. K. – k. 75v. – 76v. a.s.)

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o powołane dowody z dokumentów. Ich autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie. Nadto Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o zeznania ubezpieczonej i płatnika składek oraz powołanych świadków A. G. (2), O. Ż. oraz E. K., którym dał wiarę w całości. Ich zeznania są logiczne, wzajemnie się uzupełniają oraz korelują z treścią dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy i aktach organu rentowego. Nadto organ rentowy nie podniósł żadnych okoliczności, które poddawałby w wątpliwość zeznania świadków. Również Sąd nie stwierdził podstaw do kwestionowania ich wiarygodności w zakresie dokonanych ustaleń.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. G. (1) jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Istota sporu, biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji oraz odwołania, sprowadzała się do oceny czy zawarte między ubezpieczoną a płatnikiem umowa o pracę, kreująca stosunek pracy od dnia 4 sierpnia 2014 roku, miała charakter pozorny w rozumieniu art. 83 § 1 k.c.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem pozorność umowy wzajemnej w rozumieniu art. 83 § 1 k.c. występuje wówczas, gdy strony umowy składając oświadczenia woli nie zamierzają osiągnąć skutków, jakie prawo wiąże z wykonywaniem tej umowy. W odniesieniu do umowy o pracę oświadczenia te zawierają określone w art. 22 k.p. elementy umowy o pracę, tj. zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, natomiast ich pozorność polega na tym, że strony nie zamierzają osiągnąć skutków wynikających z umowy o pracę. Przy ich składaniu obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a osoba figurująca jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku, sygn. II UK 321/04). W ustalonym stanie faktycznym sprawy wskazane cechy pozorności umowy o pracę, wbrew stanowisku organu rentowego, wyrażonym w zaskarżonej decyzji nie ziściły się. Ubezpieczona bowiem świadczyła pracę w okresie od dnia 4 sierpnia 2014 roku do dnia 18 października 2014 roku na rzecz płatnika składek, a pracodawca z tej pracy korzystał i wypłacał za nią wynagrodzenie.

Mając na uwadze stanowisko organu rentowego zaprezentowane w odpowiedzi na odwołanie zakładające wyłącznie ze struktury stosunku prawnego element podporządkowania, niezbędny dla istnienia stosunku pracy na skutek świadczenia przez ubezpieczoną pracy w ramach zadaniowego systemu czasu pracy, usprawiedliwiającego wniosek o możliwości wykonywania przez ubezpieczoną pracy w ramach umowy zlecenia lub o dzieło, należało powołać pogląd, zgodnie z którym pozorność ma miejsce nie tylko wtedy kiedy praca nie jest świadczona, a także wówczas, gdy jest świadczona, ale na innej podstawie niż umowa o pracę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 roku, sygn. I UK 43/09). W każdym przypadku, jak wskazuje się w orzecznictwie, decydujące znaczenie mają treść umowy i okoliczności faktyczne jej wykonywania, w kontekście art. 22 k.p., który zawiera legalną definicję stosunku pracy, wskazuje na jego cechy, określa jego treść, podmioty oraz zobowiązania wzajemne stron. Konstytutywne cechy stosunku pracy odróżniające go od innych stosunków prawnych to dobrowolność, osobiste świadczenie pracy w sposób ciągły, podporządkowanie, wykonywanie pracy na rzecz pracodawcy ponoszącego ryzyko związane z

zatrudnieniem i odpłatny charakter zatrudnienia. Wymienione elementy powinny wystąpić łącznie by doszło do zawarcia stosunku prawnego, o którym mowa w art. 22 k.p. Dlatego też o charakterze umowy o świadczenie pracy nie może przesądzić tylko jeden jej element, ale całokształt okoliczności faktycznych. W przypadku ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym występowały elementy obce stosunkowi pracy (np. brak podporządkowania), nie jest możliwa jego kwalifikacja do stosunku pracy. W rozpoznawanej sprawie z powodu wskazanego stanowiska organu rentowego istotnego znaczenia nabiera okoliczność podporządkowania i kontroli pracy ubezpieczonej przez płatnika składek w czasie jej świadczenia. Ma to o tyle doniosłe znaczenia bowiem jak wskazuje się w orzecznictwie, podporządkowanie jest jedną z najistotniejszych cech stosunku pracy, a jej brak jest wystarczający do uznania, że wykonywana praca nie jest świadczona w ramach stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 roku, sygn. I UK 43/09).

Z poczynionych ustaleń wynika, że ubezpieczona obowiązki służbowe na stanowisku kierownika ds. jakości wykonywała w ramach zadaniowego systemu czasu pracy w Laboratorium (...) w L. przy ul. (...) w L. oraz miejscu zamieszkania. Okoliczności czasowe realizowania określonych przez strony stosunku pracy obowiązków ubezpieczonej były przedmiotem ich porozumienia. W zakresie potwierdzenia przystąpienia do świadczenia pracy ubezpieczona podpisywała listę obecności. Nie ewidencjonowała natomiast godzin faktycznie świadczonej pracy. Płatnik składek sprawował kontrolę nad zakresem realizowanych przez ubezpieczoną zadań, określonym w zakresie obowiązków, poprzez dokonywanie oceny co do wskazanych okoliczności na podstawie przedkładanych przez ubezpieczoną comiesięcznych raportów, zawierających zestawienie wykonanych czynności. Ustalona okoliczność składania raportów zawierających informacje co do zakresu zrealizowanych zadań w danym miesiącu i możliwość dokonania na ich podstawie weryfikacji aktywności ubezpieczonej kreowała zdaniem Sądu mechanizm pewnej i realnej kontroli realizacji obowiązków pracowniczych przez ubezpieczoną w kontekście jak najpełniejszego wykonania określonego przez strony umowy o pracę z dnia 4 sierpnia 2014 roku zakresu obowiązków ubezpieczonej. Nadto ustalono, że płatnik składek często przebywał po godzinie 16.00 w lokalu w którym znajduje się pokój biurowy, tj. w miejscu i czasie wykonywania przez ubezpieczoną obowiązków pracowniczych. Wszystkie te okoliczności zdaniem Sądu tworzą podstawę faktyczną umożliwiającą zaktualizowanie się przesłanki w pełni przesłanki podporządkowania w stosunku prawnym łączącym strony umowy z dnia 4 sierpnia 2014 roku co do miejsca realizacji umowy o pracę. Ma to istotne znaczenie przy uwzględnieniu poglądu, iż nie wszystkie elementy podporządkowania – w aspekcie co do sposobu wykonania pracy, co do czasu oraz miejsca, muszą występować łącznie, co jest wynikiem uelastyczenia stosunku pracy.

Dodatkowo organ rentowy podniósł, że płatnik składek, prowadząca działalność gospodarczą przed 1999 rokiem, nie wykazał który z pracowników wcześniej wykonywał czynności audytora, co zdaniem Zakładu świadczyło o tym, że pracodawca ubezpieczonej mógł samodzielnie wykonywać wszelkie czynności w tym zakresie. Z poczynionych ustaleń wynika, że istotnie obowiązki w zakresie kontroli jakości przed dniem zatrudnienia ubezpieczonej płatnika składek wykonywała osobiście, jednakże konieczność zatrudnienia córki posiadającej niezbędne kwalifikacje zawodowe była podyktowana zamiarem przeprowadzenia przez Polskie Centrum Akredytacji na początku 2015 roku audytu związanego z mikroklimatem, hałasem i hałasem dla środowiska jako nową cechą oraz rozszerzeniem zakresu akredytacji o hałas dla środowiska co przy uwzględnieniu okoliczności pozyskania przez płatnika składek zleceń na obsługę 23 jednostek w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, spowodowało konieczność przejścia całości obowiązków w zakresie kontroli jakości przez ubezpieczoną.

Z tych względów mając na uwadze wypracowany w orzecznictwie pogląd, który Sąd w pełni podziela, wyłączone było w realiach rozpoznawanej sprawy wynikających z poczynionych ustaleń, wbrew stanowisku organu rentowego, przyjęcie pozorności oświadczeń woli stron stosunku pracy o zawarciu umowy o pracę, w sytuacji gdy pracownik faktycznie podjął umówioną pracę i świadczył ją w ramach stosunku pracy, a pracodawca świadczenie to przyjmował, wypłacając wynagrodzenie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2001 roku, sygn. II UKN 258/00).

Zatem ustalenie, że umowa o pracę z dnia 4 sierpnia 2014 roku, zawarta pomiędzy J. O. a A. G. (1) nie miała charakteru pozornego, skutkuje wyłączeniem możliwości uznania jej za umowę nieważną i nie stanowiącą tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych, chorobowego i wypadkowego, wobec czego zaskarżoną

decyzję stwierdzającą, że J. O. jako pracownik u płatnika składek A. G. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 4 sierpnia 2014 roku, należało uznać za niezasadną.

Na marginesie należy wskazać, że w zakresie zainteresowania Sądu w rozpoznawanej sprawie, której przedmiotem było żądanie stwierdzenia podlegania jako pracownik u płatnika składek obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, pozostawały jedynie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia tego zagadnienia, w postaci świadczenia przez ubezpieczoną pracy i jej odbioru i wynagradzania przez pracodawcę, w kontekście ziszczenia się w realiach sprawy zarzucanej przez organ rentowy pozorności umowy o pracę z dnia 4 stycznia 2014 roku. Natomiast okoliczności podnoszone przez Zakład co do ewentualnego wymiaru czasu pracy, podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w zakresie wynagrodzenia ubezpieczonej oraz innych pracowników zatrudnionych przez płatnika składek, miałyby znaczenie w sprawie o ustalenie podstawy wymiaru składek na wskazane ubezpieczenia, czego jednak zaskarżona decyzja nie rozstrzygała.

Z tych względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.